

FRISO SCHOTANUS

COMBO!

**HET BRUTE BESTAAN
VAN TINUS HOEKSTRA**

JUST
PUBLISHERS

WOORD VOORAF

Toen Tinus mij benaderde om zijn levensverhaal op te tekenen, twijfelde ik. Hij kan prachtig vertellen en ik wist dat hij op hooligangebied veel had meegemaakt, maar waarom zou ik die stoere verhalen opschrijven? Maar toen vertelde hij dat hij zijn leven een draai wilde geven. En dat hij op scholen zijn levensverhaal vertelde, om jongeren te behoeden voor een criminele carrière als die van hemzelf. Opeens was er een aanleiding om de verhalen uit zijn veelbewogen leven op te tekenen.

Dus toog ik vanaf de zomer van 2024 bijna wekelijks naar de woonwagen van Tinus en zijn familie. Schoenen uit, opname aan en luisteren. De verhalen gingen letterlijk gepaard met een lach en een traan.

Combo! is een boek geworden over opgroeien met geweld, en Tinus' criminele leven dat volgde. Wat je ook van die verhalen vindt, het is belangrijk te weten dat Tinus jongeren vooral duidelijk wil maken niet hetzelfde pad te kiezen als hij insloeg. En dat het heel moeilijk is om na veertig jaar een draai van 180 graden te maken.

Tinus, en ook zijn vrouw Maria en hun kinderen Dilayla en Henk, vertelden over de reizigerscultuur, over de sterke familiebanden en de saamhorigheid die daarbij hoort. En over het feit dat die cultuur onder druk staat, door het uitsterfbeleid van de overheid en de tijdsgeest.

Als je niet snapt waarom mannen elkaar opzoeken op een bospad om met elkaar te vechten, moet je dit boek zeker lezen. Het is niet bedoeld om voetbalgeweld te normaliseren laat staan te bewieroken, maar dankzij Tinus' openhartigheid snap je wellicht beter wat de vechters beweegt: de adrenaline, de saamhorigheid, de kick; voor de bosvechters is er weinig mooier dan dat.

Ik wil benadrukken dat alle verhalen die ik uit Tinus' mond heb opgetekend, zijn versie van de waarheid zijn. Voor zover mogelijk heb ik feiten gecheckt, maar dat was niet in alle gevallen haalbaar. Het kan dus zijn dat sommige feiten anders liggen dan ze zijn opgetekend. De verhalen zijn van Tinus en vallen onder zijn verantwoordelijkheid. Dat geldt ook voor de anderen die in dit boek aan het woord komen over Tinus' leven. Omwille van hun privacy zijn sommige personen die in dit verhaal voorkomen niet onder eigen naam opgevoerd.

Mijn dank gaat uit naar de hele familie Hoekstra voor hun gastvrijheid en openhartigheid. Verder dank ik collega Vincent de Vries voor het sparren en eindredacteur Erik van Schaik en uitgever Hans van Maar voor de prettige samenwerking. Tot slot dank ik mijn lieve Bette voor alles; het meeleven, meelesen en alle goede raad.

Friso Schotanus

PROLOOG

De vechtafspraak was in een tunnel, ergens in de buurt van Almere. Feyenoord en Sparta samen tegen ons, 24 tegen 24. Het was al helemaal donker toen we aankwamen op de afgesproken plek. Zij stonden aan de andere kant van de tunnel. We deden onze groene shirts aan met 'ZwH' erop, Zwolle Hooligans. Die tunnel was aarde-donker. De gewoonte bij een bosgevecht is dat je elkaar van tevoren even opzoekt. Dan tellen we elkaars groepen, om te kijken of de aantallen gelijk zijn, en we nemen nog even kort de regels door. De belangrijkste is: niet doortrappen als iemand op de grond ligt.

Samen met Max liep ik die tunnel in, hij is ook een grote jongen. Eerst liepen we omhoog, toen omhoog. En daar stonden ze. Ik keek naar ze en dacht: *what the fuck!* Het waren echt beesten van kerels. Allemaal een bivakmuts op. Ik keek Max aan en zei: 'Jongen, we gaan een pak slaag krijgen vanavond. Fuck dit man!'

Die gasten zeiden: 'Komen jullie maar op ons aflopen, want in die tunnel, daar moeten we niet vechten, dat is te donker.' Maar het pad naar hen toe liep iets omhoog, dus dat was ook al in ons nadeel.

Wij draaiden ons om, ik vloekte nog een beetje in mezelf. Een van de Rotterdammers stond aan de zijkant te filmen en

zei: 'We hebben al negen keer niet verloren.' En Max zei: 'Nou, dan wordt dit weer de eerste keer.' Die vent moest lachen en zei spottend: 'Ja huh-huh, Zwolle...'

Op dat moment moest ik zelf ook lachen. Dat heb ik altijd, als ik angst begin te voelen, dan ga ik lachen. Dat komt door de zenuwen. Als ik weet dat ik moet vechten en denk: *nu gaat het gebeuren*, dan krijg ik dat. Uiteindelijk zet ik dat lachen om in adrenaline. Het is een soort switch die ik dan maak. Dat heb ik altijd gehad.

Dus Max en ik liepen terug door de tunnel en aan de andere kant stond de rest ons al op te wachten.

'En?!' vroeg Jorrel.

En ik zei: 'Vriend, dit zijn toch niet Sparta en Feyenoord?'

'Hoezo, wat dan?'

'Dit is hun jeugd zeker? Ik ga niet met kinderen vechten.'

Hij zei: 'Jij bent gek!'

'Nee, serieus, ik ga niet met kinderen vechten. Dit is niks, man.'

'Maar die jongens willen dat.'

Dus ik zei: 'Oké, ik laat jullie niet in de steek. Ik help mee, maar dit is niet wat ik wil.'

Ja, ik dacht: als ik tegen mijn jongens zeg dat daar een kankebeestengroep staat, dan worden onze jongens bang. Dat gaat niet goed. Dus ik wou ze het vertrouwen geven: 'We gaan winnen.'

Ik zei tegen Max: 'Jij loopt anderhalve, twee meter voorop, ik kom wel achter jou aan.' Dus wij liepen die kant op en ik zette mezelf in de vechtmodus. Terwijl we de groep in het vizier kre-

gen hoorde ik Jorrel ineens zeggen: ‘Tinus, kankerlijer!’ Hij zag nu met eigen ogen dat ik een lulverhaal had verteld. Ik moest lachen en zei: ‘Kom op, man, wij zijn gek. Dit doen we op karakter. Fuck hen, ze gaan klappen krijgen. Kom op man, we gaan beesten!’

Wij liepen door die tunnel en schreeuwden onze oorlogskreet. ‘RUUUUUAAAAAAAA!!’ galmde het door de tunnel.

Het gevecht kon beginnen.

1

VRIJSTAAT

Als je dat wapen op mijn kop zet, moet je ook schieten. Want als je niet schiet, kom ik terug, en dan ben jij degene die eraan gaat.

Ik ben opgegroeid op een plek die vroeger beroemd en berucht was in Zwolle en omstreken: woonwagenkamp de Hanenrick. Dat was in de jaren tachtig nog echt een groot kamp met wel honderdvijftig wagens. Het lag net buiten de stad, aan een verharde dijk die liep van Zwolle naar Hasselt, in het noorden. Achter ons kamp lagen de lege polders. Als jochie ging ik met mijn oom de weilanden in, op jacht naar hazen.

De Hanenrick was een soort vrijstaat. Daarbinnen golden onze eigen wetten en regels, de politie kwam hier niet of nauwelijks binnen. En als ze kwamen moesten ze goed zoeken naar degene die ze moesten hebben. Er stonden zoveel woonwagens op het kamp en iedereen was wel eens van plek gewisseld. Want vroeg of laat ontstond er wel eens ruzie. Dan trok je je wagen gewoon naar de andere kant van het kamp, of je ruilde met iemand. Je zei dan: 'Ik heb problemen, zullen we ruilen?' En dan wisselde je van plek.

Voor op het kamp stond een gebouw, een soort clubhuis,

waar we konden douchen. Later kregen we schuren met douches, maar in het begin moest je douchen in dat gebouwtje, met een muntje, net als op een camping. Er waren zes of zeven douches en een badkuip. Toen we kleiner waren, werden we vaak gewoon gewassen in een teil bij de wagen.

Er was altijd leven op het kamp. Overdag waren wij als jongens altijd bij elkaar, we waren altijd met een groepje van zes, zeven jochies. We waren bandietjes, altijd kattenkwaad uithalen. Er viel overdag van alles te beleven in en rond de wagens. Veel mannen op het kamp zaten in de metaalhandel of de auto-sloop, mijn vader ook. Ze hadden vaak spullen waar koper in zat. Dat verbrandden ze om het koper eruit te halen, anders was het moeilijk te scheiden. Maar dan kwam de brandweer om het vuur te blussen. Ondertussen sneden anderen verderop de brandslangen door, zodat ze door konden gaan met hun werk. Op een gegeven moment kwam de brandweer gewoon niet meer. Ze dachten: laat ze het maar uitzoeken.

En als je 's avonds over het kamp liep, brandde altijd wel ergens een vuur, in een olievat, waar mensen omheen stonden te praten.

Aan de Hasselterdijk lag ook een kleiner kamp, dat was een doortrekkerskamp. Daar stonden zo'n twintig woonwagens, in een vierkant opgesteld. Daar woonden wij eerst. Mijn moeder komt uit Zwolle, maar mijn vader komt uit Deventer. Toen ze hier kwamen wonen, moesten ze op dat kleine kamp wachten totdat er plek kwam op het grote kamp.

Mijn vader, Jan Hoekstra, had een ruig leven gehad, voordat

hij hier terecht kwam. Op de Hanenrick kende iedereen elkaar, maar er was ook veel rivaliteit. Als nieuwkomer moest je jezelf bewijzen, anders werd je niet geaccepteerd. Hij moest vechten voor zijn plek op het kamp. En dat is letterlijk wat mijn vader deed.

Ik herinner me dat nog heel goed. Ik was nog maar een jongetje van een jaar of 8, en ik zat bij mijn opa in de wagen. Iemand had ruzie gekregen met mijn opa. Mijn vader had tegen die man gezegd: 'Je moet die oude man niet pakken, ik kom zelf wel.' En ja hoor, mijn vader kwam op die man af, en er ontstond een enorme vechtpartij. Ik zie nog voor me dat er tussen twee wagens een grote plas water lag, en mijn vader en die man vochten daar middenin. Het hele kamp stond er in een kring omheen en keek toe hoe mijn vader en die man over de grond rolden, nat en modderig, vechtend tot het uiterste.

Op een gegeven moment kwam de broer van die man eraan. Hij had een geweer in zijn hand. Hij gaf het wapen aan zijn broer, en die richtte het meteen op mijn vaders hoofd. Mijn vader was niet onder de indruk. Hij keek die man recht in de ogen en zei: 'Als je dat wapen op mijn kop zet, moet je ook schieten. Want als je niet schiet, kom ik terug, en dan ben jij degene die eraan gaat.' Die man durfde niet te schieten, maar hij sloeg mijn vader wel met de kolf van het geweer op zijn hoofd. Mijn vader krabbelde op en liep weg. Maar hij was nog niet klaar.

Hij ging terug naar zijn wagen in het doortrekkerskamp en haalde een oud jachtgeweer tevoorschijn dat hij daar verstopt had. Hij kwam terug en wilde gaan schieten. Iedereen op het

kamp schreeuwde en rende weg. Het werd een complete chaos. Een paar mensen hebben zich er toen voor gegooid, om te voorkomen dat hij zou schieten. Die man bleek ook nog aange trouwde familie te zijn, de vrouw van die man was een nichtje van mijn moeder, dat maakte het allemaal nog erger.

Maar dat maakte op dat moment niks uit. Mijn vader was zo kwaad, hij wilde die man doden. Hij zocht zijn zwager in Deventer op, die stervende was aan kanker. Die zwager zei: 'Jantje, weet je wat we doen? Ik ga toch bijna dood, ik neem hem voor jou mee. Ik maak hem ook dood.' Dus ze stapten met z'n tweeën in de auto, en reden terug naar de Hanenrick.

Op het kamp gonsde de dreiging al: 'Jantje komt eraan, hij gaat hem vermoorden.' Mijn vader en zijn zwager reden het kamp op om ze te zoeken, maar die mannen waren toen al gevlucht.

Toen ik een jaar of 7 was gebeurde er nog iets heftigs. Mijn neefjes woonden op het grote kamp en wij nog steeds op het doortrekkerskampje, aan de andere kant van de dijk. Die weg naar Hasselt was een drukke weg. Mijn oudere neefjes van het grote kamp kwamen me vaak ophalen. 'Mag Tinus mee?,' vroegen ze dan.

Ik herinner me de dag dat een van mijn neefjes weer vroeg of ik meekwam. 'Ja, dat mag wel,' zei mijn vader. Ze waren aan wagens aan het sleutelen, dat weet ik nog goed. Ik pakte mijn fietsje en reed de dijk op. Samen met mijn neef stond ik daar te wachten, toen er een aantal motorrijders onze kant op kwam. Mijn neefje schrok daarvan en fietste gauw naar de overkant. Ik